

Štampa ob 4 jutraj.

Stara celoletno . . . 180 K
mesечно 15
za vsak. ozemlje . . 300
za časopis 40

Oglaš za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mal. oglaš do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 14B
Telefon št. 72

Upravišтво:

Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36Račun kr. pošt. ček. vredn.
šte. 11.842

Ljubljana, 27. januarja.

Zadnje dni gotovi listi neprestano bombardirajo javnost z vestmi o raznih akcijah gospoda Korošca, o sporih v demokratskem klubu, o pojavljanju Protičeve pozicije in od včeraj devajo v grob že samega Pašiča, ki je nekoliko obolel. Če vse nič ne pomaga, Pašičeva smrt bi pa le nekaj vnela. Ni treba povdarjati, da so vse te beograjske pripovedke raznih klerikalnih in zajedničarskih ali senzacije lovečih žurnalistov le »politična voda«, po kateri bi radi opozicijski stratezi zopet splavali na površje. Človeku se kar milo stori, ko opazuje napore teh ponesrečenih parlamentarnih vojskovodijev, ki se ne plašijo niti smešnosti. Sem spajajo poskusi gospoda Korošca pridobiti min. predsednika Pašiča za to, da se vrši ustavna razprava na podlagi Protičevega in ne vladinega načrta! Po primernem odgovoru pripravila baje sedaj dr. Korošec kombinacijo med Protičevim in vladinim projektom, češ tudi v radikalnem in demokratskem klubu se pojavlja struja, ki zastopa mnenje, da se mora ustava sprejeti v sporazumu s Hrvati in Slovenci — kakor da bi klerikalci bili predstavitelji Slovencev, zajedničarji pa Hrvatov!

Zagrabili smo iz kupa takih in podobnih vesti le par značajnih primerov, ki dokazujejo, kako bridko borbo bojuje opozicija, da bi se živa potegnila iz afere. Potrnost nad ponesrečeno taktiko, ki je imela kot glavno postavko v svojem računu pomoč izdajalskega Radića, je zrahljala celo dosedanje vezi med posameznimi opozicijskimi skupinami. Da reši, kar se rešiti da, je sedaj dr. Korošec, ki že dolgo z obžalovanjem gleda, kam so ga privedli njegovi neugnani novinci, pričel »posredovalno akcijo«, ki ima namen, potem ponovnih pogajanj z vlado in ponujanja koncesij po onem starem »Tu stojim, Bog mi pomagaj, znam pa tudi drugace«, zopet zblizati opozicijske skupine ter ustvariti neko taktično enoto za bližajočo se ustavno debato. Dosedaj pa dr. Korošec niti v tem oziru ni imel sreče: zajedničarjev je premalo, muslimani pa se po strani držijo in še premišlujejo, na kateri stol bi se vsedli.

Čas pa hiti. Ako do torka klerikalci in zajedničarji ne prisežejo, ne dobijo niti mandata v ustavnem odboru. Likvidacija dosedanje taktike mora biti torej nagla in radi verjame, da je mučna. Zato z izvestno dobrohotno prizanesljivostjo opazujemo komplicirane maneuvre, s katerimi zlasti naši klerikalci krijejo svoj umik iz izgubljene bitke.

V torek se bo v konstituenti pričela razprava o vladinem ustavnem načrtu.

Politični položaj.

Beograd, 27. jan. (Izv.) Pašić je še vedno bolan, vsled česar so pogajanja glede izpopolnitve vlade zastala. Ljuba Davidović ga je obvestil, da je nujno potrebno, da se pogajanja nadaljujejo in razbistri situacija še pred volitvami ustavnega odbora, ki se bodo najbrže vršile v torek.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Novi finančni minister Kumanudi je danes nastopil svoje mesto.

Beograd, 27. januarja. Včeraj in danes ni bilo seje konstituyente.

Beograd, 27. januarja. Vest, da poslanci Radićeve stranke ne gredo v Beograd, je povzročila, kakor javlja dopisnik »Jutarnjega lista«, veliko nerazpoloženje v Jugoslovenskem in Narodnem klubu.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Ob priliki svojega zadnjega bivanja v Zagrebu je rekel dr. Trumbić, kakor je doznal Vaš korespondent. Stipi Radiću naravnost v lice: »Kot Hrvata me je Vaše politike sram.«

Zakaj se ne izvrši rapallška pogodba.

Rim, 27. jan. (Izv.) »Idea Nazionale« piše, da se ratifikacijske listine rapallške pogodbe zato še niso izmenjale med Jugoslavijo in Italijo, ker je pričela Italija nova pogajanja z Jugoslavijo v svrhu dopolnila rapallške pogodbe. Italija zahteva novo »uredbo« Boka Kotorske. Pri rapallških pogajanjih se ni govorilo o demilitarizaciji jadranske obali. Sedaj je zahtevala Italija v duhu prijateljstva, ki navdaja rapallško pogodbo, da se Jugoslavija zaveže popolnoma razorožiti Boko Kotorsko in da tamošnjih arzenalov ne uporablja za nikakršne vojaške svrhe, kakor tudi, da se zaveže za večno,

da ne bo oborožila nekaj manjših vojnih ladij, ki jih ima v razoroženem stanju in da si ne bo nikdar omislila nikakršnih ladij, ki bi dopolnile jugoslovansko bojno mornarico. Boka Kotorska je namreč skupaj z Lovčonom velikanska pomorska trdnjava, kakršna ne bi smela obstojati na iztočni obali Jadranskega morja. — List dostavlja, da je Jugoslavija odklonila italijanske predloge.

Iz zasedenega ozemlja, ki je po rapallski pogodbi prisojeno Jugoslaviji, pa prihajajo vesti, ki kažejo, da se pripravljajo Italijani, da ostanejo tam še nekaj časa.

Neuspeh pariške konference

Pariz, 27. jan. (Izv.) Pariška konferenca bo jutri zaključena. Nadaljnja posvetovanja se bodo pričela v Londonu 21. februarja.

Pariz, 27. jan. (Izv.) Konferenca danes dopoldne ni imela nobene seje, čeprav je bila napovedana, da razpravlja o razorožitvi Nemčije. Vrš se špecijska posvetovanja v malem komiteju. Lloyd George hoče biti že v nedeljo v Londonu. Interes francoskih krogov za vprašanje razorožitve Nemčije je presenetljivo majhen.

Kopenhagen, 27. jan. (Izv.) Angleški listi izražajo nezadovoljstvo s pariško konferenco, ker nima nobenih uspehov, marveč je vsa vprašanja odrinila v negotovost. Tudi o konferenci, ki se ima vršiti v Londonu, se izražajo pesimistično. »Times« karakterizira posebno neodločnost v avstrijskem vprašanju, ker grozi nevarnost neposrednega poldana Avstrije med tem ko konferenca ne pride do nikakega pravega sklepa v tej zadevi.

Pariz, 27. jan. Diplomatski sodnik Agence Havas poroča: Finančni minister Deumer je na včerajšnji do-

poldanski konferenci izjavil, da vsota za obnovo, ki jo dolguje Nemčija po podatkih reparacijske komisije zaveznikom, znaša 212 milijard zlatih mark, k čemur pridejo še obresti. Od tega bi dobila Francija 110 milijard. Po poročilih iz britanskih krogov, bi se Angleži držali vsote, domene ne v Boulogni. Francozi pa bi to sprejeli samo, ako bi Francija dobila nadaljnje pridobitve, gotove pravice in odpust medzaveznikiških dolgov. Poročilo, ki ga poda maršal Foch konferenci, bo naglašalo potrebo, da sklene konferenca naredbe, ki naj se izvrše, ako Nemčija ne bi izvršila določb dogovorov, zlasti zasedenja nadaljnjega nemškega ozemlja in podaljšanje zasedbe Porenškega.

Pariz, 26. januarja. Konferenca je priznala Estonijo kot samostojno državo. Latiska se bo priznala po ureditvi vprašnja Vilne.

Pariz, 27. januarja. (Izv.) Včeraj je prispel semkaj na povabilo angleške vlade Venizelos. Takoj po svojem prihodu je konfiriral z angleško delegacijo.

Krvavi neredi v Italiji.

Milan, 27. jan. (Izv.) Zadnji spopadi med fašisti in komunisti bodo imeli politične posledice v italijanski zbornici. Obe socijalistični frakciji, stara in komunistična, se pripravljata na najostrejšo opozicijo proti vladi, ki jo smatrata za odgovorno za zadnje dogodke in napade. Izsvati nameravajo v parlamentu veliko debato.

Medtem je prišlo do novih spopadov med delavci in fašisti. V Ferrari sta se spopadli iznova dve skupini, ki sta streljali druga na drugo z revolverji. Nekaj socijalistov je ranjenih, med njimi trije težko. Tudi v Vignoli je prišlo do spopada, streljanja in metanja kamnov. Na obeh straneh so ranjeni. V Cecini pri Livornu je prišlo do krvavih pretepov, pri katerih so karabinjerji branili fašiste proti socijalistom. En karabinjer, en socijalist in deset fašistov je težko ranjenih. V Firenci so v odgovor na te dogodke fašisti napadli tiskarno komunističnega lista »La Difesa«, nagnali stavce in jih pretepli, potem pa razbili vse stroje in tiskarno ter uredništvo zažgali. Tiskarna je pogorela do tal. V odgovor so delavci vseh strok, tudi pri vodovodu in elektrarni, proklamirali generalno stavko. Mesto Firenze je sedaj brez razsvetljave in brez vode, seveda tudi brez tramvaja, časopisov itd. V pekarnah se izdeluje kruh samo za one, ki se izkažejo s posebno izkaznico delavske zbornice. V mesto dohajajo vojaška ojačenja. Bati se je novih spopadov tudi po mnogih drugih mestih Italije. Razburjenje med delavstvom in meščanstvom ra-

ste. V Modeni in Bolonji so napovedani slovesni pogrebi žrtv iz zadnjih spopadov. Oblasti so morale podvzeti velike varnostne priprave.

Tudi v Rimu je sedaj kar cela vrsta stavk. Stavkajo vsi hotelski nastavljeni, strežaji, kuharji, vratarji, hišne itd., nadalje osebje glavnega mestnega tržišča, težaki in postrešniki, pekovski nastavljeni in mlinarji, vsled česar je vojska zasegla tri največje rimske mline. V Chivassu so v spopadu s fašisti delavci ustrelili nekoga iz Reke vrnivšega se legijonarja, fašisti pa so na to hoteli napasti delavski dom in ga zažgati, kakor so druge, toda to pot so jim karabinjerji zabranili namero. V okolici Vicenze, zlasti v Cavarere, je nastala splošna stavka poljskih in industrijskih delavcev.

Lugano, 27. januarja. (Izv.) Na majhni železniški postaji železnice Castellamare - Foscia je oropala tolpa železniških roparjev tovorni vlak in je prestavila skretnice na tiru tako, da je trčil rimski brzovlak v tovorni vlak. Več potnikov je poškodovanih. Prišlo je do streljanja med roparji in karabinjerji brzovlaka.

London, 27. jan. Kakor poročajo iz Milana, vsebuje načrt italijanskega obratnega zakona določbe, da zakon ne velja za državne in tiste obrate, ki imajo manj kakor 60 delavcev, tako tudi ne za nove obrate. Obratni svet volijo delavci. Njegov mandat ne bi smel trajati dalje, nego tri leta. Mnogo industrijalcev je izjavilo, da rajši opuste svoje obrate, kakor da bi jih še nadalje vodili s takimi pogoji.

Komunističen puč v redakciji »Lavoratora«.

Trst, 27. jan. (Izv.) Na strankinem zboru italijanske socijalne demokracije v Livornu je — kakor smo že poročali — med delegati Primorja (Venecije) dobila komunistična frakcija okrog 1000 glasov večine nad staro socijalistično. Ko sta se obe novi frakciji konsultirali kot stranki, je ostal tržiški dnevnik »Lavoratore« v rokah stare socijalistične stranke, koje voditelji so ga imeli že od nekdaj. Včeraj zvečer je pa pod vodstvom Funtarja, Calligarisa in nekaj drugih znanih prvakov levice množica komunistov zasedla tiskarno in uredniške prostore Lavoratora, izgnala jedinega tam se nahajajočega urednika in proglasila, da sta list in tiskarna njihova last. To so izjavili tudi urednikom in vodstvu stare socijalistične stranke, ki so bili takoj alarmirani in prihiteli pogledat v tiskarno. Stavci in drugi tiskarniški uslužbenci so proglasili svojo solidarnost s starim vodstvom in zapustili tiskarno, tako da Lavoratore danes ni izšel. Za danes zvečer je sklican izreden občni zbor tržiških soc. strokovnih organizacij v društveni dom, kjer bi se naj zaključilo, ali večina odobrava nastop komunistov ali ne.

Dunajske nesramnosti o Jugoslaviji.

Zürich, 27. januarja. (Izv.) Dunajski Südslavisches Pressbureau, ki ga vodi znani Otto, razširja po inozemstvu vest, da je bil te dni pripravljen atentat na našega regenta. Izvršiti bi se moral neke na prostem; izvršila bi ga dva častnika Wranglove armade s pomočjo nekoga gardnega častnika, ki je imel baš komorno službo. Gardni častnik naj bi izvalil regenta v zasedo, kjer bi ga ruska častnika ubila. Po naključju se je pa regent iz lastne inicijative poprej odstranil in vrhu tega je policija prišla zasedi na sled ter našla tudi bombe. Dotični častniki so ušli... Otto, ali s pravim židovskim imenom Weiß, je znan kot najstrupenejši obrekovalac Jugoslovanov še izza stare Avstrije. Sedaj nadaljuje ta posel. Najlepše je pa to, da razširja nesramen žid svoje laži kot »Süds. Pressbureau« in se jim na Dunaju splošno pripisuje nekaj poluslužbeni jugoslovanski značaj. Op. ured.)

Spor med boljševiški voditelji.

Kopenhagen, 27. januarja. (Izv.) Moskvska »Pravda« poroča o konferenci med voditelji sovjetov in zastopniki obratov, pri kateri je prišlo do hudega spopada med Ljeningom in Trockijem ter Buharinom. Ljening je obdolžil Trockega in Buharina, da sta povzročila spore. Trockemu pravi Ljening, da je birokrat in da ni socijalist, Buharinu pa pravi, da neti medsebojne spore in hujska k nezadovoljnosti.

Imperijalistični furor.

Milan, 27. januarja. (Izv.) Bivši italijanski ministrski predsednik Nitti je izjavil nasproti ameriškemu žurnalistu: Še nikoli se ni izdalo v Evropi toliko za oboroževanje kot sedaj. Propadanje je pričelo. Velike in male narode (mali se uče od velikih) je zmešala imperijalistična ideja. Italijani so v tem oziru pred vsemi. Združene ameriške države naj bi v svojem in v interesu človeštva izpregovorile pametno besedo in napravile demokratičen svetovni program.

Iz avstrijskega konkurza

Dunaj, 27. januarja. (Izv.) Centralni komite brezposelnih je naslovil na socialno upravo svoje zahteve, ki vsebujejo med drugim ceno prehrano, polno prejemanje podpore za brezposelne in invalide v štirikratnem dosedanjem iznosu, takojšnji nabavni prispevek najmanj 2000 kron ali pa obleko za one, ki so že več kakor dva meseca brez posla. Zahteve so stavljene v obliki ultimata in s terminom 31. januarja.

Podrobnosti o zagone- netnem umoru v Prekmurju.

Dolenja Lendava, 27. januarja. (Izv.) V torek dne 25. t. m. se je v Dolenji Lendavi v Prekmurju dogodil zagone- ten umor našega častnika. Ta dan sta se v mraku napotila kapetan Zajc in poručnik Rudolf Ridling tamošnje garnizije (43. pešp.) na lov na divje rase k potoku Lendavi. Ob potoku sta zavzela svoji stojišči okrog 230 korakov vsakebi. Ko je prišel kapetan Zajc do svojega stojišča, je že začul puškin pok z mesta, kjer je stal poručnik. Najprej je mislil, da je poručnik ustrelil in da je zadel že prvo raso. Toda tik nato je začul tri zaporedne strele iz browninga. Stvar se mu je zdelo skrajno sumljiva, zato je takoj odhitel nazaj k stojišču poručnikovem. Istočasno sta se približala tudi oba sluga, kapetanov in poručnikov, ki sta bila tja naročena. Do poručnika prišedša trojica je zagledala častnika na tleh. Bil je mrtev. Kdo je ustrelil Ridlinga? Kapetanova in poručnikova puška sta bili še nabiti, kakor se je takoj na licu mesta dognalo. Ker je bil prvi strel odan iz puške, je jasno, da je vsaka nesreča izključena. Obdukcija je dognala, da je bil poručnik od neznanega zločinca ustreljen v trebuh in da ni bil takoj mrtev, marveč da se je še potem branil. Potegnil je svoj browning in ga trikrat izprožil proti napadalcu. V bližini mrtvega poručnika Ridlinga se je našel odstreljen prst morilca. Po tem se sklepa, da je morilec streljal na poručnika iz največje bližine. Ko je poručnik pri obrambi izstrelil svojo pištolo, je morilec naperil puško poručniku naravnost v srce in ga umoril. Obdukcija kaže, da se je umor moral izvršiti na ta način. O krivcu ni doslej ne duha ne sluha. Zandamerija in sodišče preiskujeta dogodek z največjo vnemo, vendar doslej brez rezultata. Mislijo se, da je ustrelil oficirja kak divji lovec, ki v Prekmurju niso redki. Drugi pa mislijo, da gre za naročen umor. Poručnik Ridling je bil mladoženjen in šele 31 let star. Mislijo, da se je nad njim maščeval kakšen nekdanji ljubavni tekmeec.

Sprva se je zdelo, da je morilec iz bližnje vasi in vojaški komendant v Lendavi je zagrozil z ostrimi represalijami, če se morilec ne javi. Med tem so civilne oblasti vzele zadevo v svoje roke. Razburjenje med prebivalstvom je veliko.

Sporazum v šentjan- skem rudniku

Ljubljana, 27. januarja. (Izv.) Včeraj so se končali pri tukajšnjem rudarskem glavarstvu pogajanja med šentjanskimi rudarji in lastnikom tega premogovnika, g. Jakitom. Rudarjem so načelno priznani prejemki v isti izmeri, kot jih prejemale velenjski rudarji. Razlika obstoja le v tem, da so se vzele za podlago šentjanskih prejemkov toliko nižje postavke, v kolikor so v št. Janžu nižje cene za živila kot v Velenju.

Razne vesti

Bakar, 27. jan. (Izv.) Reška vlada je izdelala volilni red za mesto Reko. V kratkem ga objavi.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Ekspresni vlak Berlin - Dunaj - Budimpešta - Beograd začne voziti s 1. januarjem.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Na predlog ministra trgovine in industrije dr. Kukovca je znatno znižana uvozna taksa in carina za papir, da se s tem omogoči nabava cenejšega papirja za časopise.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Komisija, ki je odredjena za pripravo potrebnega materiala za trgovinska pogajanja z Italijo, je pričela v ministstvu trgovine in industrije svoje delo.

Beograd, 27. januarja. (Izv.) Na dan praznika Sv. Save je podelil minister prosvete odlikovanje Sv. Save III. reda članici zagrebškega gledališča Strozzi, med več drugimi tudi veeučiliškemu profesorju dr. Plešiču.

London, 26. januarja. (Izv.) Železniški progi chambrinske družbe v Walesu sta trčila dva vlaka drug v drugega; 20 oseb je mrtvih in mnogo ranjenih.

Jadranski dan.

Dne 6. februarja kronajo Italijani s slovesno proslavo aneksije svoje nasilje.

Dne 6. februarja bodo vihraječe laske zastave in zvonovi cerkva naše Primorice zaman vabili k proslavi, ker če tudi odvisni od novih gospodarjev, bodo imeli naši podjarmljeni rojaki pogum in močatost, da z molkom protestirajo proti nasilju.

S tem pa nam nalagajo oni dolžnost, da je 6. februar tudi za nas pomemben dan. In če smo rodoljubni, če smo borci za svobodo, potem bomo sami spoznali pomen tretjega usodepolnega datuma in sami od sebe storili vse, da postane 6. februar „Jadranski dan Jugoslavije“.

Kakor Vidov dan pri Srbih, tako mora postati Jadranski dan pri nas dan narodne žalosti, pa tudi svete prisege naše neomahljive zvestobe do odtrganjih.

Vidov dan je dal Srbom silo, da so zmagovito prenesli stoletja največjo Golgato trpljenja, kar jo pozna zgodovina. Jadranski dan mora nam dati silo, da zmagovito končamo tudi poslednje trpljenje.

Vidov dan je dal Srbom silo, ker je slonel na narodni pesmi, ker ni bilo Srba, ki ne bi tudi v najtežjih prilikah častil ta dan. Jadranski dan mora dati nam erako silo, ker sloni na globoki zavesti nas vseh, ker ne sme biti Jugoslovana, ki ne bi praznoval ta dan.

Zato pripravljajte se na Jadranski dan, zato delajte za njegovo silo, zato ne opustite ničesar, kar mu bo v slavo.

Na zasedenem ozemlju bodo razvite trobojnice proslavljale nasilja, pri nas morajo črne zastave označevati bodočo zmago.

Na odtrganem ozemlju se bodo cedile neskončne iraze in laži o osvoboditvi, pri nas morajo shodi po vsej Jugoslaviji povedati, da je to laž.

Tam preko bodo delili nagrade tistim, ki izdajo nas, pri nas pa zbirajmo za „Jugoslovensko Matice“, da nagradimo one, ki so ostali zvesti nam.

V Julijski Benečiji bodo zatrjevali našim, da je vse končano, da je odpor odveč, naša proslava Jadranskega dne pa jim mora reči, da še ni vseh dni konec.

Tako zahteva interes vsega jugoslovanskega naroda, tako mora biti proslavljen „Jadranski dan“.

Samo malo časa nas loči od Jadranskega dne, zato podvizajte svoje delo, zato podesetorite svoje priprave.

Patriotizem zmaguje vedno, s proslavo Jadranskega dne dokažite, če ste patrioti.

Vsi na delo za slavo „Jadranskega dne“.

Zamenjava „oračev“.

Današnji dan je pred ljubljansko podružnico Narodne banke zopet nudil zanimivo in živahno sliko. Dočim se je ljubljana zaradi falzifikatov 20-dinarških novčanic že pomirila, se je val razburjenja razširil na deželo, posebno v bližnjo okolico in v druge kraje z razvitim prometom.

Pred poslopjem podružnice so se danes ob zgodnjih urah postavili ljudje iz bližnje in daljnje okolice, osobito pa iz Gorenjske. Nekateri so imeli pri sebi znatne svote Dvajsetdinarskih bankovcev je mnogo posebno na kmetih, kjer so „orači“ (20-dinarški bankovci) in „kovači“ (10-dinarški bankovci) posebno priljubljeni. Dolga vrsta zamenjalcev, stoječih v četverostopih od banke tja do konca Narodne tiskarne, je potrpežljivo čakalo, da je prišla na vrsto. Vesti, da Narodna banka nima dovolj zaloge drugih novčanic, so prazne. Banka lahko zadosti vsem zahtevam občinstva in je tudi danes se zamenjava izvršila brezhibno in z največjo kulantnostjo. Tudi danes je bilo okrog 500 strank, ki so zamenjale za okroglo poldrugi milijon dinarjev „oračev“. Med novčanicami se je danes našlo 57 falzifikatov. Medtem je banka prejela od centrale v Beogradu obvestilo, da so dvajsetdinarske novčnice vzele iz prometa. Podružnice Narodne banke jih bodo zamenjale za druge novčnice do vseh 28. februarja, centrala v Beogradu pa do 30. aprila. V Ljubljani se vrši zamenjava vsak delavnik v uradnih urah Narodne banke (Knaflova ulica) od 8 do 12.

Kakor nam poročajo iz drugih krajev, se je povsodi začelo živahno romanje „oračev“. V Kranju so ljudje nosili novčnice v denarne zavode, isto se go di v Celju. V Mariboru se odigravajo podobni prizori, kakor v Ljubljani. Poročila iz Zagreba in iz Beograda pripovedujejo, da je tudi tam bilo razburjenje precejšno. Sedaj se je poleglo in

zamenjava se povsodi v redu vrši. Iz privatnega prometa je dvajsetdinarska novčanica že popolnoma izginila.

Pripomniti je treba še sledeče: Ne more se zahtevati, da se novčnice nosijo v podružnice Narodne banke, ker vendar ne gre, da organiziramo preseljevanje naroda v Ljubljano in Maribor. Državni uradi bi morali marveč novčnice še nadalje sprejemati in tudi večji zavodi bi naj vršili zamenjavo. Na podlagi natančnega popisa ljudem, ki imajo stalno posla z denarjem, ni tako težko spoznati falzifikate. Kakor čujemo, je poštna uprava svojo neprevidno brzotavko preključila in večraj poštnim uradom naročila, da dvajsetdinarske novčnice zopet sprejemajo. Riziko ni baš tako strašno. Na 1000 novčanic, ki so bile zamenjane v Ljubljani, pride približno po eden falzifikat. Ta riziko, ki bi ga prevzela država, je majhen proti ogromni škodi, ki nastane, ako bo moral vsakdo svoje „orače“ nesti v Ljubljano ali Maribor.

Beograd, 26. januarja. Na podlagi sklepa svojega glavnega odbora od dne 3. januarja t.l., št. 3626 in z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo od dne 17. januarja t.l., št. 140, objavlja Narodna banka v „Službenih Novinah“, da vzame iz prometa novčnice državne izdaje po 20 dinarjev, oziroma 80 kron. in sicer zaradi tega, ker krožijo taki falzifikati omenjenih novčanic, da se samo pri posebni pozornosti morejo razlikovati od pravih novčanic istega tipa. Pri izmenjavi teh novčanic se bo prejela polna vrednost v drugih novčanicah. Izmenjava teh novčanic se vrši pri osrednji Narodni banki v Beogradu vseh do dne 30. aprila t.l., pri podružnicah Narodne banke pa samo do vsehga dne 28. februarja t.l. S početkom 1. maja t.l. izgube omenjene novčnice vsako vrednost in se od tega časa ne bodo več izmenjavale.

Majster in okrajni glavar dr. Lanjški udeležila znane prireditve mariborskega „Männergesangsvereina“. Te vesti so izmisljene. Oba gospoda sta bila na Koroškem večer.

* Branislav Nušić, znani srbski književnik in načelnik umetniškega odeljenja ministrstva prosvete je odpotoval včeraj na Dunaj, kjer se podvrže težji operaciji.

— Absolutizem v šolstvu. V polemiki ni notici proti uredbi o reorganizaciji višjega šolskega sveta se sklicuje „Slovenec“ na to, da je dosedanja organizacija višjega šolskega sveta, predpisana po uredbi št. 111, ki je zakon, ker jo je sankcioniralo Narodno Vijeće. V zvezi s tem regentove izjave od dne 1. decembra 1918, se ta zakon ne more menjati. „Slovenec“ bi ravnal pametneje, da je o tej stvari molčal. Dejstvo je namreč, da uredba št. 111 (o organizaciji dež. uprave) Narodno Vijeće ni nikdar vzel na znanje in nikdar sankcioniralo. Stvarne pripombe „Slovenca“ k novemu predpisu o sestavi višjega šolskega sveta so še bolj smešne. Klerikalci si hudejejo, da imajo stari enega zastopnika in kneti samo enega. Do sedaj so imeli stari tudi enega, kneti pa nič! Za zastopnike učitelstva je v novi uredbi uvedeno moderno volilno postopanje. Če je „Slovenec“ nezadovoljen s tem, da škofi imenujejo zastopnike veroučiteljev, naj zahteva tudi za kathehe volitev; mi ga bomo podpirali, da se uredba v tem oziru naknadno revidira.

* Kaznovana častikraja. Zagrebški „Hrvat“, glavno glasilo „Zajednice“, je po sodni razpravi prisiljen priobiti več popravkov svojih lažnivih vesti, v katerih je trdil, da je g. doktor Knaflič bil zaupnik Habsburgovcev in poslednik med njimi in demokraciji. List je poleg velike izgube na prostoru moral plačati tudi občutne zastopniške stroške. Vrhutega ga čaka še posebna obsodba zaradi častikraja.

* Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani ima sejo delegatov v ponedeljek dne 31. t.m. ob 2. uri popoldne v posebni sobi hotela „Slon“. Razum drugih velevalnih stanovskih zadev se boče razpravljalo o novi stanovanjski naredbi, povišanju stanarin in o raznih predlogih v odpravo stanovanjske bede. Vsako društvo hišnih posestnikov naj k seji pošlje več ali vsaj enega odbornika, iz mest in večjih krajev, kjer društva še ne obstoje, pa naj hišni posestniki sami določijo in odpošljejo svojega zastopnika. Zaradi ureditve naših obupnih razmer in spopolnitve organizacije je polna udeležba neobhodno potrebna. — Predsedstvo.

* Za častne meščane bo izvolila občina Beograd v slavnosti seji povodom odlikovanja Beograda s križem francoske častne legije predsednika francoske republike, Milleranda, francoskega ministrskega predsednika Briand, admirala Locare in glavnega urednika „Journal des Debats“, Augusta Gauvaina. General Franchet d'Esperey je že častni meščan Beograda in mu bodo v isti seji izročili krasno diplomu častnega meščanstva.

* Za Ernestom Denisom. Iz Beograda nam poročajo 26. januarja ob 11. sestara v nabit polni saborni cerkvi spominsko slavnost za Ernestom Denisom, katere so se udeležili tudi člani vlade in diplomatski zbor. Po ceremonijeli je imel svečanostni govor doktor Vesnić, ki je slavil kreposti francoske

Politične beležke

+ Cerkvena jurisdikcija v Jugoslaviji. Ker so sedaj z rapalsko pogodbo vse naše državne meje končno določene, je nastopil trenotek, da se uredi tudi meje katoliških škofij v Jugoslaviji. V to svrhu se je, kakor „Nova Doba“ iz zanesljivega vira doznava, naše ministrstvo ver obrnilo na vse škofo, da v tem oziru stavijo konkretne predloge na podlagi katerih se bo vlada pogajala z Vatikanom glede cerkvene organizacije v Jugoslaviji.

+ Proti državnim uradnikom — komunistom. Ker se morajo po vladni obznanji odpuštni iz državne službe vsi komunisti, je beograjska policija zahtevala od ministrstva seznam uradnikov, da policija naznači v njih vse komuniste, ker ima v svojih rokah točne seznane vseh komunistov.

+ Naknadne volitve v občinske svete v Srbiji, ki so se vršile te dni v raznih občinah, so končale vse z zmago koalicijske liste demokratsko-radikalne. Ta lista je doslej zmagala v Valjevi, Kragujevcu, Skoplju in Prilepu. Komunisti, ki so ostali povsod v manjšini, so izgubili mnogo glasov.

+ Kontinentalna antanta. Francoski publicist Andre Cheradame se zavzema za ustanovitev „Kontinentalne antante“, katero bi tvorile sledeče države: Francija, Čehoslovaška, Rumunija, Poljska in Jugoslavija. Močna zveza teh držav bi bila zid, ob katerem bi se razbil vsak poskus pangermanizma, ki ni poražen s porazom Nemčije, ampak še vedno živi in je ravno tako nevaren miru v Evropi, kot je bil od leta 1871 pa do začetka svetovne vojne.

+ Bolgarija, Poljska in Rumunija. Iz Sofije poročajo: Na merodajnem mestu odločno demantirajo vest, da se pri posetu bolgarskega ministra Stamboljskega v Bukarešti govorilo o vojni konvenciji med Bolgarsko, Poljsko in Rumunijo.

+ Čehi in Nemci. Iz Prage poročajo 26. januarja: Kakor javlja „Tribuna“, je v prehranjevalnem odseku poslanske zbornice prišlo do spora med nemškimi in češkimi poslanci, ker je nemški socijalni demokrat Fischer hotel podati svoje poročilo v nemškem jeziku, čemur pa so se Čehi uprli. Fischer na to ni podal svojega poročila, naker je izjavil njegov tovariš Hackenberg, da nemški poslanci toliko časa ne bodo zahajali k posvetovanjem prehranjevalnega odseka, dokler se ne uredi in razjasni zadeva parlamentarnih referatov.

+ Habsburška intervencija v Italiji. Iz Rima poročajo, da se tamkaj nahaja že sedem dni pod imenom grofa Ozebe bivši nadvojvoda Josip Franc, ki vodi diplomatske pregovore, da bi italijanska vlada pristala na povratek Habsburgovcev na madžarski prestol.

+ Švicarski socijalisti proti tretji internacionali. Iz Berna poročajo dne 26. januarja: Končnoveljavni rezultat glasovanja švicarske socialnodemokratske stranke glede pristopa k tretji internacionali izkazuje 16.601 glas večine proti pristopu.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN „JUGOSLOVENSKE MATICE“?

Domače vesti.

* Krajevnim organizacijam in somišljenikom JDS. Naši nasprotniki vedo, kao nevarni so jim napredni časopisi. Zato na vse načine vsiljujejo svoje liste ne samo svojim pristavcem, ampak skušajo jih spraviti tudi v hiše naprednih družin. Za klerikalno časopisje agitirajo duhovniki na prižnici, hodijo okoli po hišah in vsiljujejo vsevprek „Domoljub“, pritiskajo v spovednicah na žene naprednih mož in matere naprednih otrok, naj naroče klerikalne liste. Isto delajo z ljudmi, ki jih dobe ob različnih prilikah v roke, pri porokah, kstih in drugih cerkvenih opravilih. Nastopajo tudi z grožnjami. Če vse nič ne pomaga, pa skušajo vrniti v hišo „Domoljub“ zastojni. Istočasno grme ob vsaki priliki proti naprednim časopisom. Klerikalni agitatorji hočejo potom svojega tiska obdržati ljudstvo v temi in ga izrabljati v svoje politične namene. Boje se, da bi s čitanjem naprednih listov ljudje ne izpregledali in obrnili hrbet klerikalizmu. Naprednjak, ki ima naroden nazadnjaški list, je izdajalec napredne misli, ker s tem moralno in gmočno podpira nazadnjaško tiskarno in stranko. Vrzite iz svoje hiše klerikalne liste in njih agitatorje, ki zastropajo javno mnenje in rujejo proti državi, da bi nas spravili nazaj pod avstrijski in madžarski bič in s tem pod duševno komando Vatikana. Somišljeniki, Vaša dolžnost je, da naročate naše liste! Ko jih prečitete, daj-

Ljubljana, 27. januarja. Te jih naprej onim, ki jih ne morejo naročiti. Kdor ne zmore dnevnika, naj naroči tednik „Domovino“, ki prinaša vedno zanimiva poročila in zgodovinske svetovne vojne v slikah.

* Angleška vlada prevzela pogrebne stroške za vojvodo Mišića. V imenu angleške vlade je sporočil angleški poslanik v Beogradu naši vladi, da je angleška vlada sklenila plačati vse stroške za pogreb in pokojnino rodbini vojvode Mišića, ker je bil pokojni vojvoda kot imejitelj reda Bath angleški pear, a po angleškem zakonu mora Anglija skrbeti za svečani pogreb in podpre rodbinam umrlih pearov.

* Po vseh mestih Jugoslavije so se priredile velike zadušnice za pokojvodo Mišića. a v Ljubljani? V svoji bogati plesni in predpustni sezoni nimamo časa misliti na take stvari, to nas opravičuje!

* Kaj pa dr. Kukovec? vprašuje „Slovenec“, ko objavlja, da so posl. Veljko- v, Ninčič in Janković odložili svoja

upravna mesta pri Narodni banki. Na to odgovarjamo: „Dr. Kukovec pa nič“. Iz enostavnega razloga namreč, ker ni in nikoli ni bil v upravnem svetu Narodne banke.

* Izmišljene vesti. Po Ljubljani in po deželi krožijo vesti, da sta se mariborski vojaški komandant, general

Prosveta.

iz umetniškega sveta.

Naš širar S. M. Peruzzi, profesor na obrtni šoli v Splitu, nam je pisal pismo, iz katerega posnemamo sledeče: Zanimanje „utra“ za umetniški razvoj v Jugoslaviji je gotovo hvalje vredno. I otrebno je, da narod v današnjih nesrečnih časih ne pozabi popolnoma na svojo duševno imovino — umetnost — in na umetnike. Povejte to glasno, ker slabo za narod, ki pozabi na največje, kar mu je dal Bog. Se jasneje povejte nam umetnikom samim, naj ne bomo šarlatani in vrtikape, ampak da naj bomo poleg umetnikov tudi delavci, ki so se kdaj učili, kaj naučili in tudi naredili. Spoštovanje do umetnosti in poštenost pri delu — in kmalu se bomo bližali narodu in on nam. Vsak naj dela toliko, kolikor more, a to naj bo dobro in pošteno.

Naslednje vrstice nam je pisal med drugim naš slavn arhitekt Plečnik: „Želim iz cele duše, da bi umetniki z vsjo potrebno samozatajo in modrostjo svoj duh in goreče hotenje prilagodili duši svojega naroda — do sedaj še ne preveč okuženega — vse delovanje namerili v njega pravočasno in večno srečo. Živi v meni vera, da zdrav narod potrebuje relativno malo umetnosti — ali ta bodi vseskozi ubrana haria“. To so apostolske besede!

O svojem sestanku z Meštrovičem

piše Peruzzi, da je opazil njegovo razočaranje pri prihodu v Dalmacijo, kjer je mnogo talentov, a jim manjka šole. To je pomanjkanje umetniških šol pri nas. Meštrovič je sedaj zaposlen z zidanjem mavzoleja za rodbino Račicevo v Dubrovniku.

Risanje na ljudskih šolah. Iz beograjskih listov posnemamo, da je izšla nova naredba ministrstva prosvete, ki zahteva, da se ljudske šole intenzivneje bavijo z risanjem ter odreja nov učni načrt za poduk tega predmeta. Nalaga ob enem nadzornikom dolžnost, da nadzorujejo točno učitelje pri risanju in da naj jim dajo potrebna navodila.

Ni nam še znan novi učni načrt. Prepričani pa smo, na najbolji načrt ne bo imel uspeha, če učiteljstvo ni v tem duhu izobraženo. Da bi pa dosežali nadzorniki mogli vcepiti učiteljem sposobnost za podučevanje risanja, tega pač ministrstvo samo ne verjame. To bi bilo izvedljivo le, ako bi se namestilo posebne nadzornike-strokovnjake, kakor je to pri nas na srednjih šolah.

Prosvetni program, za katerega se je vršila pri naši vladi konferenca raznih strokovnjakov, ignorira popolnoma umetniško šolstvo. Ni čuda, saj ni bil h konferenci povabljen nobeden zastopnik vpodabljaljoče umetnosti. Na potrebo umetniškega šolstva smo opozorili v svoji letošnji številki v dopisu iz umetniških krogov. Članek je do-

kazal dovolj jasno potrebo umetniškega šolstva. Novi prosvetni program dokazuje ponovno, da pri naših merodajnih krogih še ni dovolj misla za umetniško vzgojo in najbrže za umetnost sploh. Ali bo vedno ostalo tako?

Jazredni založnik J. Čaklovič. Maršikdo se je namuzal pri čitanju članka v nekem slovenskem dnevniku o vrlinah J. Čakloviča v Zagrebu, ki je tam ustanovil „umetniški nakladni zavod“ in se hoče polastiti kar cele jugoslovanske umetnosti ter jo v ceni razprodaji „sipati“ med narod. Vsakemu umetniku pa je znano, da je Čaklovičev zavod samo ekspozitura dunajskega fotokemigrafičnega zavoda J. Löwy in da je ta Čaklovič samo zaradi svojega -iča dobil častni naslov nakladnika. Kako Čaklovič podpira naše umetnike, dokazuje posebno to, da plačuje menda najmanjše honorarje v celi Jugoslaviji.

— Jos. Stare, Lisjakova hiša. Povest. Izdala Zveza kulturnih društev. Založila Tiskovna zadruga. V Ljubljani 1920. 8v. 130 str. Broš. 16 K, po pošti 1,40 K več. Članice Zveze dobe knjigo potom Zveze za 12 K. — Drugi zvezek knjižnice „Prosveti in zabavi“ je objavili Jos. Staretovo povest „Lisjakova hiša“. Lepa, mlada edinka bogatega ljubljanskega trgovca postane žrtve masčevalne tete. Pretkana zvodnica od tuji neizkušeno, samostansko vzgojeno nečakinja njenemu mehkuju soprogu

ter jo spravi po spolzki stezi samoljublja v naročje oboževanemu poročniku. Rodbinska založnja je podana s krepko realnostjo, ki ji mestoma ne manjka romantičnih primesi; s pristnim ljubljanskim življenjem pred dobrim polstoletjem, ko je bil strelišče se središče raznih plesnih in maskeradnih zabav. Jos. Stare je prijeten pripovedovalec, zato bo našla njegova najboljša povest brezdvojnno povsod dovolj hvaležnih čitateljev. Knjigo se naroča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

— Javno predavanje na univerzi se bo vršilo v nedeljo 30. t. m. ob 10. uri dop. Predaval bo docent dr. Izidor Cankar: »Kaj je umetnostno pomembno?«

— Goslovanje Hudožestvenega teatra. Narodno gledališče v Ljubljani je sprejelo ponudbo „Umetniškega gledališča“ za šestdnevno gostovanje. „Umetniško gledališče“, ki se mudi še vedno v Zagrebu in igra tam z vse večjim in večjim uspehom, bo dospelo v Ljubljano dne 5. februarja. Semkaj pride vsa družba. Zato bomo videli tudi stvari, ki pri zadnjem gostovanju zavoljo prevelikega aparata niso bile izvedljive. Med drugim bodo igrali scene iz romana Dostojevskega „Bratje Karamazovi“. Ta predstava bo trajala dva večera in bo privedla v gledališče brez dvoma vso razumniško Ljubljano. Ni manj ne bo zanimal „Črešnjevec vrt“ Čehova, ki šteje s „Tre-

mi sestrami“ med najznamenitejše vprizoritve „Umetniškega gledališča“. Ker je gostovanje zvezano z ogromnimi stroški, je uprava primorana povšati cene za 200 %. Vstopnice se bodo prodajale od ponedeljka dalje pri dnevi blagajni v opernem gledališču.

— Spor v gledališču. V narodnem hrvatskem gledališču v Osijeku je prišlo do hudega spora med ravnatelja Mirkom Dečakom in igralci. Zajedničarski „Hrvatski list“ je prinašal zadnje dni ostre napade na igralce in sploh igralski stan. Igralec Jovan Gec pa je z dokumenti dokazal, da je te napade pisal sam gledališki ravnatelj Dečak (bivši urednik francoskih listov v Zagrebu), da je ta isti ravnatelj pisal v „Hrvatski list“ gledališke kritike o predstavah, predno so bile uprizorjene, dokazal je pa celo, da je ravnatelj Dečak poslal kritiku nekoga drugega lista denarno nagrado, da bi napisal lepo kritiko o njegovi drami. Po teh razkritjih je gledališki ravnateljstvo odpustilo igralca Geca, a radi njegovega odpusta so odpovedale angazma najboljšje moči osijejskega gledališča. Vsi osijejski listi, razen zajedničarskega pozivajo vlado, da naj brez-pogojno odsvoli ravnatelja Dečaka, ki bo uničil narodno gledališče.

— Prosvetna podpora. Iz Beograda poročajo, da je Glasbena Matica v Ljubljani prosila ministrstvo prosvete enkratne podpore v znesku 173.000 kron.

ga naroda in velike zasluge njenega sina Ernesta Denisa za Slovanstvo.

Kurijozum. Iz Beograda poročajo, da so tam v javni prodaji pojavile žepnice s sledečim napisom: «Hrvatski Merkur 5% u korist zaklade kralja Franje Josipa».

Gre očividno za staro patrijotičnost.

Za povzdigo tujkega prometa. Ministrstvu saobračaja je predložilo društvo za povzdigo tujkega prometa prošnjo za osnovevanje potovalnih pisaren, ki bi se ustanovile po vseh večjih krajih naše države.

Cigarete v ročni prtljagi. Glasom odredbe finančnega ministrstva smejo potniki iz Jugoslavije v ročni prtljagi vzeti s seboj do 2000 eksportnih cigaret.

Brzina vlakov v Srbiji. Ker so železniške proge v Srbiji zelo slabe, tračnice pokvarjene in pragi trhli, so vlaki seveda prisiljeni na počasno vožnjo. Tako tudi brzovlaki in celo orient-express, ki prevozi tamkaj kvečjemu 30 kilometrov na uro, osebnih vlakov pa po 15 kilometrov. Kakor poroča «Jugoslovanski Lloyd», se je naša država obvezala, da bo železniške proge do 1. junija t. l. popravila tako, da se hitrost vlakov zviša na 45 do 50 kilometrov na uro.

Nov komunistični list. «Novosti» javljajo iz Sarajeva, da bo 1. februarja začel tamkaj izhajati list «Telegram», ki ga bo izdal član vodstva komunistične stranke.

Ruski list v Dalmaciji. V Dubrovniku je 15. t. m. začel izhajati «Ruski Listok», tednik, namenjen v prvi vrsti ruskim beguncem v Dalmaciji, ki jih je nad 16.000.

Cena moke in kruha na Dunaju. Z ozirom na naraščajočo draginjo so se na Dunaju za moko in kruh določile naslednje cene: osebe, ki imajo v hišnem gospodarstvu 12.000 kron dohodkov, plačajo za hlebec kruha 8 kron, za kilogram moke za kruha 10 kron; osebe, ki imajo letno 200.000 kron dohodkov, plačajo za hlebec kruha 60 kron, za kilogram moke 60 kron.

Demokratski politični klub se ustanovi v Mariboru v petek, 28. t. m. ob 21. uri v klubovih prostorih restavracije «Maribor», Grajski trg št. 1/1. Vabljeni so vsi somišljeniki, ki se zanimajo za gospodarska, kulturna in politična vprašanja.

Edina izjema. Iz Maribora nam poročajo: Čeprav so vsi slovenski in celo zagrebški listi obširno poročali o škandalu na sobotni prireditvi mariborskega «Männergesangsvereina», vendar mariborska «Straža», ki je imela na plesu svojega posebnega poročevalca, molči o stvari kakor grob, dasi je sicer, posebno kadar ni treba, silno klepetava in nacionalistična. Sicer pa že ve, zakaj je pač težko pljuvati v lastno skledo.

Pogreb učiteljice Eme Batič. V gredo so v Mariboru položili k zadnjemu počitku prerano umrlo gorlisko rojakinjo, učiteljico Emo Antonijo Batič. Spremistvo je bilo zelo častno. Na krsto je bilo položenih več vencev in šopek iz prvega cvetja, ki ga je nabrala šolska mladina.

Z ljubljanske univerze. Na ljubljanski univerzi se konča te dni zimski semester 1920/21. Vpisanih je bilo na naši univerzi v tem semestru 4063 slušateljev in sicer: na filozofski fakulteti 174, na juridični 381, na medicinski 98, na tehniški 318 in na teološki fakulteti 97. Izrednih slušateljev je bilo 43, ženskih slušateljic pa 30 rednih in 13 izrednih. Rednih slušateljic je bilo na filozofski fakulteti 12, na medicinski 10, na juridični 5 in na tehniški 3. Inskripcija za poletni semester traja od 15. do 20. februarja, poletni semester pa od 15. februarja do 15. junija. Rektor univerze za tekoče študijsko leto je prof. dr. Rikard Zupančič, prorektor prof. dr. Josip Plemlj.

Praznik sv. Save se je slavil tečes na svečani način tudi v Ljubljani. «Sečenje kolača» se je izvršilo v veliki dvorani kazine ob prisotnosti zastopnikov uradov in ob obilni navzočnosti narodnega občinstva. Domačin je bil general Dokič, kolač je blagoslovil proti Janković, ki je po obredu v lepem govoru opisal pomen sv. Save, kot očeta srbske knjige, šole, cerkve in države. Po njegovem govoru je pravoslavna mladost zapela himno sv. Save. Pod vodstvom učiteljice gđe Mitrovičeve so otroci ljubko deklamirali razne naše nječinjenje proslavljajoče pesmi ter zapeli vse tri narodne himne. Slavnost je na vse navzoče napravila globok vtis.

Goljufani ljubljanski trgovci. V beogr. sleparja N. Petroviča, bivšega oficirja, ki je osleparil ljubljansko firmo Hedžet in Koritnik za vsoto 261.000 kron, ker ji je kot beograjski «bankir» obljubil, da ji za to svoto preskrbi po izredno nizki ceni angleške funte. Seveda firma ni videla niti funtov, niti kron, katere je Petrovič zapravil. — Nikola Petrovič je izrazil tip mednarodnega sleparja. Za časa evakuacije Srbije je pobegnil v Pariz, kjer je uganjal najmnogovrstnejše sleparije, opeharil je med drugimi tudi takratnega predsednika francoske republike Poincaréa in njegovo nečakinjo ter nebroj Francozov in Rusov, a se več Francozinj in Rusinj. Ko so prišli na sled njegovim sleparijam, so ga odpravili v Solun, kjer je bil obsojen na štiriletno ječo in izgubo čina. Bil je odposlan na fronto, kjer je bil izredno hraber, zato je bil pomiloščen. Vrnil se je v Solun, kjer je sleparil naprej. Po osvoboditvi je prunesel svoj delokrog v Vojvodino. Petrovič je sicer jako nadarjen človek, prevedel je iz francosčine v srbsko veliko del, a obnem prevajal na francosko moderne srbske pesnike. Število osleparjenih je neznano, a svote, za katere jih je osleparil, presegajo čez štiri milijone kron.

Podelfev lekarniške koncesije. Zdravstveni odesk za Slovenijo in Istro je podelil mag. pharm. dr. Gabrielu Piccoli koncesijo za obratovanje javne lekarnice «pri Angelu» v Ljubljani, Wilsonova cesta, doslej last njegovega očeta, mag. pharm. Gabriela Piccolija, ki je svojo koncesijo odložil.

Jugoslovansko lovsko združenje. Slovensko lovsko društvo je pričelo akcijo za ustanovitev edinstvenega lovskega združenja za celo državo. V to svrhu so povabila vsa lovstva združenja v naši kraljevini, da na dan 2. februarja pošljejo svoje delegate v Ljubljano na konferenco za ustanovitev Centralne zveze lovskih združenj. Zborovanje se vrši dne 2. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v ljubljanskem Narodnem domu.

Š. K. «Primorje» opozarja vse člane kluba, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši v nedeljo, dne 30. t. m. ob 10. uri predpoldne v igralni sobi kavarne «Zvezda». — Tajnik.

Šahovski klub Spodnja Šiška. I. redni občni zbor tega kluba se vrši v petek 28. t. m. v klubovi sobi (gostilna Ančnik) ob 20. uri. — Odbor.

Umor v Lipi. Mariborsko okrožno sodišče razglša: Dne 2. t. m. se je našlo blizu občine Lipa v malem gozdu poleg poljske poti iz Lipe proti Ganšanem, truplo neznanke umorjene ženske. Truplo je 145 cm dolgo in srednje rejeno. Lasje v štirih kitah so kostanjeve, spredaj nad čelom bolj svetle barve. Oči sive ali sivkastomodre barve. Roki in nogi so nenavadno majhne, vendar je koža na dlani rok nekoliko žuljava in zgubana. Obraz je enakomeren. Pri truplu ste se našli dve spodnji krili, eno iz belega domačega platna, dolgo 73 cm, v katere je vfkanih v vrstah ob pasu proti tal več rdečih četverkotov v velikosti 5 mm. Krilo je na več krajih zakrpano, deloma so krpe iz rdeččrtanega blaga za žimnice. Drugo krilo je iz belega navadnega šifona, dolgo 64 cm. Ob krili sta precej obnošeni. Kdor bi mogel podati natančnejše podatke v svrhu ugotovitve osebnosti umorjenke, naj to pismenim ali ustmenim putem naznani okrožnemu sodišču v Mariboru.

Poškodba pri delu. Na parni žagi «Jelendol» zaposlenemu delavcu Francetu Tekavcu iz Rakitnice, občina Dol, vas pri Ribnici, je hlošč zmečkal desno nogo. Prepeljali so ga v ljubljansko javno bolnico.

Tatvine v Ljubljani. Trgovki Ani Čepon v Prešernovi ulici je bilo ponoči iz registrirane blagajne ukradenih 2700 kron gotovine. Tat je neznan. — Delavci v tobačnih tovarni, Ivani Sibic, v Rožni dolini, je bila ukradena razna zlatnina v skupni vrednosti 6230 kron. Tat je moral poznati hišne razmere in je bil usmiljen, ker je večji del zlatnine pustil nedotaknjene.

Sokolski vestnik.

sv Sokolski tisk. Vsa bratska društva ponovno opozarjamo na agitacijski tednik za sokolske časopise, brošure, knjige itd. Sleherni Sokol se naj zaveda, kako velikega pomena je naš tisk za razširjanje in poglobitev sokolske ideje, vsled česar naj žrtvuje vsak član sokolskega društva, kolikor je v njegovi moči, da bo uspeh tega tednika večji. Vsako društvo naj določi več bratov in sester, ki naj nabirajo naročnike za sokolske časopise, ostale brate in sestre pa naj pozove, da jih pri tem delu podpirajo. Vsako društvo naj bi priredilo tudi primerno sokolsko prireditve, katere čisti dobiček se naj porabi za naročnino sokolskih listov in za nabavo sokolskih knjig za društveno knjižnico.

sv III. debatni večer mariborskega Sokola bo v soboto ob 20. uri. Predava brat prof. Schaup o zgodovini telovadbe do ustanovitve sokolstva. Članstvo je vabljen, da se polnoštevilno udeležijo predavanja.

Sokolski zlet v Osijeku. Kakor smo že poročali, se vrši letos od 27. do 29. junija v Osijeku II. pokrajinski sokolski zlet. Po dosedanjih prijavah se udeležijo zleta okoli 10 tisoč jugoslovanskih in 4000 čeških Sokolov. Istodobno se priredi v Osijeku gospodarska, obrtna in industrijska razstava ter posebna umetniška razstava.

Predpusi.

p Umetniška noč. Ljubljanski pododbor združenja gledaliških igralcev priredi v spodnjih in zgornjih prostorih Narodnega doma velikansko reduto v ponedeljek 31. januarja. Sodelujejo trije orkestri. V Zvonovi dvorani dosedaj prvič v Ljubljani «igralnica». Za to potrebne stvari prispejo te dni iz Zagreba. Ves Narodni dom se preuredi, tako da bo izgubil svoje navadno lice. Rekord bo dosegla Mala dvorana, ki se spremeni v indijsko pagodo s posebno indijsko godbo. II. umetniška noč bo presegala vse prejšnje prireditve več let nazaj. Ves denarni obrat te noči prevzame 12 bančnih uradnikov. Predbilježbe na vstopnice vsak dan od 14. do 18. ure v pisarni Udruženja v «Dramskem gledališču». Vstopnina 80 kron velja za vse prostore.

p Predprodaja vstopnic za lovski ples se vrši v trgovini Kette v Ljubljani.

Sin zaklal očeta.

V mali vasi Pudožu, občine Stari trg pri Ložu, se je odigrala v Baragovi hiši rodbinska tragedija. Sin je v prepriku zaklal svojega 75letnega očeta. O tem tragičnem dogodku smo prejeli naslednje poročilo:

V ponedeljek dne 24. t. prot. večeru okoli 17. ure je prišel na očetov dom v Pudožu št. 17 sin France Baraga. Oče Janez Baraga je vdovec, star 75 let in ima lepo posestvo. Sin je prišel domov z vasovanja nekoliko pijan. Ni dosti govoril, ampak je takoj odšel v hlev, da zapreže očetove konje in da se popelje z neko veselo družbo v drugo vas. Oče, ki je bil šel za njim, ga je vprašal, kaj hoče s konji, na kar mu je sin kratko odgovoril, da bo peljal mladega kovača Jakoba Znidaršiča in posestnikovega sina Andreja Mlakarja. Stari Baraga pa ni hotel dovoliti. Začel se je prepir, v katerega se je vmešala sestra Alojzija, češ, ne ugovarjaj očetu in pusti konje doma. France je odurno zavrnil sestro ter jo končno začel pretepati. Oče se je za hčer potegnil, a sedaj je sin razjarjen planil proti očetu in ga z desno roko močno sunil v trebuhno stran. Oče je sprva mislil, da ga je sin samo nekoliko s prstom dregnil, ker ni čutil nikakih bolečin. Pozneje pa je videl, da je imel sin v rokah žepni nož. Pred hlevom sta se prerokala in je sin očeta vrgel na tla, oče pa je izpodnesel sinu noge, da je tudi ta padel. Ležala sta na tleh. Prišel je starejši brat Janez, ki je brata pogljal in očeta nekoliko pomiril.

Stari Baraga je odšel v hišo, kjer je potem začutil težke bolečine na mestu, kamor ga je sin sunil. Zapazil je, da mu iz rane leze črvo. Potisnil je črvo nazaj in legel v posteljo. Takoj so odšli v osem ur oddaljene Velike Lašče po zdravniku in javili orožnikom grozni čin izprijenega fantelina.

Iz Loža je prispel preiskovalni sodni svetnik Kajtez, ki je še pravočasno zaslišal s smrtjo se borečega Barago. Starec je po hudih bolečinah dne 25. t. m. zvečer podlegel težki poškodbi. Sina so orožniki aretovali in izročili sodišču.

Po svetu.

× Skrivnost bitke pri Jutlandu. Angleška revija «Plain Anglis» objavlja senzacionalna odkritja, po katerih je Nemčija v dobri velike pomorske bitke pri Jutlandu bila v posesti angleških pomorskih skrivnosti ter je baje imela pri angleški admiraliteti zaupnika v nek zelo uplivni osebi, tako da je nemška mornarica že vnaprej vedela za vse namere angleške admiralitete. Angleški oficijozni listi pravijo, da je treba to vest sprejeti z veliko rezervno.

× Strah srednješkolskih profesorjev v Avstriji. Dunaj, 24. januarja. Zaupniki avstrijskih srednješkolskih profesorjev so sklenili, da v slučaju, če se ne izplačajo obljubljeni poviški v znesku 4000 do 9000 kron, ki so se drugim državnim uradnikom že nakazali, stopi srednješkolsko učiteljstvo dne 31. t. m. v splošni štrajk.

Gospodarstvo

Vprašanje vojnih posojil.

Predvčerajšnjem smo omenili v uvodniku poročilo dopisnega urada glede stališča ravnateljstva državnih dolgov do vojnih posojil bivše monarhije ter smo v pojasnilu k temu poročilu podali kratek pregled dosedanjega razvoja vprašanj vojnih posojil v državah, ki so nastale iz bivše monarhije. Z ozirom na to poročilo nam danes pošilja doktor Ivan Cerne, lastnik Gospodarske pisarne v Ljubljani, sledečo notico, ki jo v interesu naših čitateljev radi objavljamo. Kakor znano, se je koncem leta 1919. po pobudi dr. Ivana Cerne ustanovil akcijski odbor za vnovčenje vojnih posojil, ki je delal na to, da se vprašanje vojne posojila pri nas spravi v red in da se reši kar najbolje mogoče v korist naših prizadetih državljanov. Odbor je do popisa vojnih posojil zivahno deloval in je tudi njegovemu delu pripisati, da se je popis vojnih posojil izvršil nekoliko drugače, kakor pa ga je prvotno nameravalo napraviti finančno ministrstvo ter se je ravno vsled akcije odbora popisalo tudi ona posojila, ki so zunaj meje naše države, a so last naših državljanov.

Dr. Ivan Cerne nam piše:

«Jutro» se je v svojem uvodniku z dne 26. t. m. dotaknilo vprašanj vojnih posojil v češkoslovaški in v avstrijski republiki. Rešitev, ki se tukaj omenja, ni ravno taka, marveč si Vas dovoljujem opozoriti na to, da je sedaj samo v avstrijski republiki rešitev periklita, v drugih državah pa še ne. Posebno gibanje se tiče Češkoslovaške je ponovno v tek, da se zadnji zakonski načrt glede rešitve vprašanja vojne posojila, in ki je menda že četrti, izpremeni, tako da se lastnikom vojnih posojil zajamčijo večje ugodnosti. Avstrijska republika je uredila vprašanje vojne posojila za svoje državljane po vzorcu Nemčije z nekaterimi izpremembami. Kar se tiče Poljske je vprašanje deloma rešeno, istotako glede Rumunije in v onih provincih, ki so jih dobili Italijani. Da se tudi pri nas vprašanje vojne posojila ni rešilo, je pravzaprav vzrok, da začasno narodno predstavništvo upravičeno res ni moglo pristopiti na rešitev ter jo je moralo prepustiti rednemu parlamentu. Da bi ravnateljstvo državnih dolgov v tej stvari samo odločevalo, je gotovo izključeno, če pa bo konstituenta to vprašanje že uredila, dvomim, ter je verjetno, da bo tudi ona prepustila rešitev prvemu rednemu parlamentu, ki bo menda voljen jeseni in bo pričel s svojim delom najbrže šele koncem t. l. Vendar pa samo vprašanje vojne posojila ne more ostati več dalje časa izven diskusije kot nekaj politikum, ker je isto čisto gospodarsko vprašanje in pa — po mojem mnenju — tudi vprašanje pokrajin stare monarhije. Vendar pa mora tudi v tem slučaju centralna vlada iti na roko pri rešitvi, ker pridejo tukaj v poštev preveliki gospodarski interesi, kojih neugodna rešitev bi vplivala ne le na razvoj naših pokrajin, marveč bi lahko privedla do občutnih tresljajev v celnem našem državnem gospodarstvu.

Vprašanje vojne posojila se bo moralo rešiti v okviru samopomoči, za katero akcijo nam bo država getovo šla v vseni potrebnimi koncesijami na roko. Proti vsaki drugi rešitvi bi se vsi naši tukajšnji sodržavljanji, ki niso prizadeji po vojne posojila lahko uprli, ker bi se jih eventualno z novimi davki obremenilo, katerih koristi gredo samo v dobro lastnikom vojne posojila, ne pa tudi njim samim.

Glede tozadevnih načrtov, ki sem jih že svoječasno predložil ožjemu krogu finančnikov in ki sem jih sedaj popolnoma predelal, bom obširneje sporočil javnosti, ko bo prišel čas za to, kar smatram, da bo potrebno v teku dveh ali treh mesecev. Takrat b. treba našemu zastopstvu v Beogradu pojasniti važnost ugodne rešitve vprašanja vojne posojila, pokazati pa tudi srbskemu delu naših državljanov velik interes, ki ga ima Slovenija na pravični rešitvi tega vprašanja. Kakor sem že zgoraj omenil, ne dvomim niti najmanj, da bo finančno ministrstvo uvidelo upravičenost naših zahtev in iste upoštevalo, ako lastniki vojnih posojil sami svoje zahteve pravilno razložijo in od prvotnih pretiranih zahtev popustijo, da pridejo v sklad z možnostjo rešitve. Zato je pa potrebna organizacija vseh prizadetih.

== Nove gospodarske naredbe. Prometno ministrstvo v Beogradu izdeluje naredbo za izenačenje tarifov za promet z blagom po vsi kraljevini. Minister za šume in rude pa je izdal naredbo, ki regulira sekanje in izvoz lesa za kurjavo. Računajo na izvoz od ene milijarde dinarjev. — V ministrstvu za promet v Beogradu se bo sestavila posebna komisija, ki bo pričela v Pragi dne 8. februarja izdelovati potniške tarife za neposredni promet med Češkoslovaško in Jugoslavijo.

== Na mariborski živilski sejm, ki se je vršil dne 25. t. m., je bilo prijav-

nih 105 volov, 143 krav in telet in 4 bikli. Kupčija je bila kljub slabemu vremenu zelo zivahna. Cene za kilogram žive teže so bile sledeče: debeli voli 14 do 16, srednji 12 do 14,50, plavenski 11 do 13, bikli, klavni 10 do 11, debele krave 13 do 14, srednje 11 do 13, suhe 8 do 9, za klobase 8 do 8,50, molzne 13 do 15, breje 11 do 14, telice 13, teleta 15 do 16. Neki mariborski eksportni konzorcij je kupil 56 glav klavne živine.

Borza 27. januarja

Zagreb, devize: Berlin 251 do 252, Bukarešta 200, Milan 530 do 533, Newyork 142 do 143, Pariz 1030 do 1060, Praga 188 do 193, Svica 2350, Dunaj 24.15 do 25.25, London, izplačilo 547, čeki 535 do 540. Valute: dolarji 139 do 141, avstrijske krone 24 do 25, rublji 62 do 70, češke krone 170 do 175, funti 532, francoski franki 970 do 1000, napoleonidori 470 do 475, marke 231 do 235, leji 196 do 198, lire 515 do 520.

	denar	blago
Trg. obrt. banka	370	360
Banka Brod na Savi	272	275
Jadranska banka	1750	
Jugoslovanska banka	590	595
Narodna banka	640	650
Hrv. eskomptua		1550
Rečka pučka	470	480
Slavonija	1280	1300
Gutman	1500	1550
Praštrediona	9280	9800
Narodna šumska ind.	760	775
Dubrovačko parobr. dr.	5800	6100
Srpska banka	725	780
Ljubljanska kred. banka	900	915
Goraniin		810
Eksplatacija drva	1550	1575

Beograd. Zaradi praznika Sv. Save, borza zaprta.

Dunaj, devize: Zagreb 218—222, Beograd 1680 do 1700, Berlin 1058 do 1064, Budimpešta 117.25 do 119.75, Bukarešta 850 do 860, London 2257.50 do 2277.50, Milan 2190 do 2210, Newyork 587 do 588, Pariz 42.50 do 42.90, Praga 805 do 811, Zofija 755 do 765, Varšava 78.75 do 80.75.

Valute: švicarski franki 9225 do 9275, dolarji 583 do 587, levi 750 do 760, marke 1056.50 do 1062.50, funti 2240 do 2260, francoski franki 4230 do 4270, italijanske lire 2190 do 2210, jugoslovanske note 1677 do 1697, poljske marke 81.50 do 83.50, leji 835 do 845, Romanovi rublji 312 do 318, češkoslovaške krone 807.50 do 813.25, ogrske krone 119 do 121.

Avstr. krona rent	3875
majska rent	3990
Ogrska krona	340—
V. avstrijsko vojno pos.	85—
Turske srečke	3505—
Kreditni zavod za trg. in ind.	1460—
Anglobanka	1128—
Bankverein	1174—
Länderbank	1880—
Avstro-Ogrska banka	5980—
Bosanska zemaljska banka	1340—
Zimostenska banka	3430—
Državne železnice	4595—
Južna železnica	3550—
Alpine-Montan	5810—
Praška železna industr.	13400—
Levkan, papirnica	6750—

Praga, devize: Beograd 207 do 209, Berlin 127.50 do 128.75, Bukarešta 106.25 do 107.75, Zofija 94.50 do 95.50, Zürich 1153.50 do 1156.50, Milan 273 do 275, Pariz 520.50 do 522.50, London, 283 do 285, Newyork 74 do 75, Dunaj 12.075 do 12.875, Zagreb 51.50 do 52.50, Varšava 9.75 do 10.75, Budimpešta 14.25 do 15.25. Valute: jugoslovanske note 198 do 200, marke 127.25 do 128.75, leji 106.25 do 107.75, levi 90.25 do 91.25, švicarski franki 1148.50 do 1151.50, italijanske lire 270 do 272, franc. franki 517.50 do 520.50, funti 281 do 283, dolarji 73 do 74, avstrijske žigosane krone 11.875 do 12.875, poljske marke 8.75 do 9.75.

Berlin, devize: Italija 209.75 do 210.25, London 215.25 do 215.75, Newyork 5544 do 5546, Pariz 3999 do 4000.40, Svica 884.10 do 885.90, Praga 77.40 do 77.60, Budimpešta 11.73 do 11.77, avstrijske žigosane krone 17.23 do 17.27.

Zürich, devize: Berlin 11.40, London 248, Pariz 4530, Milan 2240, Budimpešta 1.40, Zagreb 4.50, Bukarešta 9.20, Varšava 0.80, Dunaj 1.95, avstrijske žigosane note 1.30.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 26. m. nad morjem

Dan	Čas opazovanja	Stanje nebesa	Temperatura po C.	Vetrovi	Nabo	Početna vreme
27. jan.	7. ur.	78.8	2.8	bez vetra	megla	0.0
27. jan.	14. ur.	79.6	5.9	sl. vetar.	del. obl.	0.0
27. jan.	21. ur.	78.2	2.0			

Srednja dnevna temperatura 3.3, normalna 7.4
Vremenska napoved: več obl. ev. vreme
Slednje jutro ob 7.30 zanaša ob 18.25.

Njiva

(revija za gospodarstvo, politiko, prosveto in javno življenje)

prične izhajati 1. februarja.

Letno 20 številčk po poldrugo polu (24 strani)

Za naročnike „Jutra“ stane „Njiva“ letno 60 K

za druge naročnike letno 120 K, na krajšo dobo sorazmerno.

Posamezne številčke po 8 K.

Naroča se pri upravi „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Vkljub temu ga je pa v zvezi njegovega niti na njegovo domovino in poznal je trenutke, ko se mu je pridlo tožilo po švedski domači puščici, po šumenju njenih gozdov, po hladnem popoldanskem solcu, po hladnem brezov gozdič, ali po zvoku domače govorice... „Vsak kamen, tla in vse kar gledal sem v detinstvu, vse zve me, spominja...“ Detinstvo? Brri! Njegovi spomini na detinstvo so turbojni, kakor da je na svoji koži doživljal Strindberga. Pač pa mladeniška leta! V ta solčna, slavna, bedasta leta si želi nazaj, v spominu nanje je švedska najlepša in največja. Dvignil je svojo čašo, da napije tem pozabljenim in vendar nepozabljenim uram in svojim nekdanjim tovarišem. Čestite sence, spoštovani družinski očetje, pozdravljam vas! Kaj bi pravzaprav rekli o meni, o izgubljeni črni ovci, in kaj ste rekli? Najbrže nič lepega. Spominjal se je na časopisnih člankov o sebi, ki jih je čital v švedskem časopisu takrat, ko je izginil rojakom izpred oči. „Obžalovanja vreden dogodek v Kristianshamu, — mlad, mnogoobetajoč

pravnik, ki izdaja vse nade — tritisoč kron, kdor pove kaj natančnejšega o njem (ali še velja ta obljuba, ka-li?), za pobeglim odvetnikom ni sledu...“

Filip se je zasmejal predse. Sleca? Ne da bi opazil, je pričela godba igrati sladki „Quand l'amour meurt“ in ne da bi opazil, so se njegove misli obrnile polagoma v drugo smer. Zopet so oživele sanjarije mladostnih let o domu in ljubljeni drugarici in ob zaljubljeni vzdihajočih zvokih godbe se je Filip spomnil svoje lastne izgubljene ljubezni. V somraku sta sedela v velikem salonu, s sten so gledale slike na solidno, nekoliko staromodno pohištvo, vse je kazalo, da je v starem, trdno ukoreninjenem meščanskem domovju. Okna na trg so bila odprta, skozi nje je gledalo v sobo jesensko nebo in lahen vetrič se je poigraval z notami na klavirju. Pri instrumentu je sedelo dekle, vitko in kostanjevih las. Roke so jej gole do ramen, oble. Prsti hite po tipkah, lahen smehljaj kroži okrog usten. Tu in tam ga ošine s pogledom, polnim udane mehke, pol smejočim, pol zamišljenim... Oči so temnomodre, lahno zasenčene, blede polt ima in rdeče ustnice...

Filip se je imel tako v oblasti, da iz najgloblje zamišljenosti ga pa zdrami nepričakovano in negotov

glas, ki sladko vpraša po švedski: „Oprostite... gospod odvetnik Collin iz Stockholma?“

Filip se je imel tako v oblasti, da nista njegov obraz in zunanost nikdar izdala, kaj se godi v njegovi notranjosti. Ko je pa slišal te jednostavne besede, ga je potreslo do mozga. Tisoč prestrašenih vprašanj se je dvignilo in se zvrtilo v sekundi. Kdo je neki to? Kaj naj storim? Filip Collin? Kako dolgo je tega, da sem se tako imenoval! Z naporom vseh svojih nenavadnih duševnih sil se je prisilil, da obvlada svoj obraz, in skoraj neposredno po usodnem vprašanju je mirno dvignil svoj pogled in ga uprl v radovednico. Kar je videl, je bilo pa že takšno, da je prav po pravici dobil nov sunek v sredo živčevja.

V sivem promenadnem kostumu je stala pred njim vitka, visokorastena mlada dama, dekle temnih kostanjevih las, črnih obrvi, blede kože in najlepših temnomodrih oči. Iz odpetega žaketa je blestela izrezana bluz, iz katere se je dvigal sijajno oblikoval vrat. Modre oči so vprašujoče gledale Filipa, okrog ust je drgetal negotov nasmešek. Drazestna je, dražestna, je klicalo v Filipu. Vse pobegle mladostne sanje so se vlečile tu. Pa baš nocoj, ko slavim stare spomine, nocoj se pojavi? In jaz sem Filip Collin? Zares, če se sedaj zatajim, potem nisem vreden, da sem nekoč bil! Pa če moram do smrti v ječo Langolmen... sedaj sem zopet Filip Collin!

Naglo odločen se je dvignil, priklonil in uljudno odgovoril:

„Da, gospodična, jaz sem Filip Collin, in nekoč sem bil odvetnik v Stockholmu. Toda odpuštile, priznati moram... ne spominjam se... midva se torej pozna?“

Nagnila je glavo in mu podala roko:

„Ne spominjate se? No, saj ni čudno. Tega je že več let, odkar sva se spoznala na plesu pri konzulu Blochu. Jaz sem Sigrid Holten.“

„Pa saj ste bili takrat še dete?“

„Sedemnajst let“ je odgovorila

smehljaje.

Filipovi možgani so v naglici računali, nekaj sekund samo. Stockholm 1899. do 1900., — 1910, sedemnajst let. Neverjetno, toda očitno resnično! Ona pa je brzo nadaljevala:

„Gotovo se Vam zdi nekaj strašnega, da sem Vas kar nagovorila, pa saj veste, švedinje v inozemstvu! Tako strašno dolgo se mi že zdi, odkar nisem govorila v svojem jeziku! Sicer sva pa zares bil znanca, čeprav ste pozabili name.“

„Nikdar si ne odpustim tega“ je odgovoril Filip. Jutri bom nosil pošuljo iz bodeče žice in raztopljen vsek bom kapal na golo roko. Toda nisem si še opomogel začudenja. Kako, da se me spominjate po tolikih letih!“

„Vedno ste mi ostali v najboljšem spominu“ je nadaljevala mirno in Filip se je zdrznil. „Toda tako presenečeno izgledate. Seveda Vam je moja vsiljivost prav neprijetna?“

Filip se je brzo opravičeval z obilnim razlaganjem in protesti. Končno se je zavedel, da izgleda njun pogovor, kakor stojita pred mizo, nekoliko nenavadno, in je naglo vprašal:

„Ali ste sami, gospodična Holten?“

Nasmejala se je.

„No, tako strašno pa ni. Tu sedim v družbi nekaterih znancev iz pansiona. Vsi trdi so osuplosti nad mojim pogumom...“

Postala je trenutek in potem nadaljevala:

„Tako lepo bi bilo razgovarjati se z Vami, pa saj ne gre. Ali... ali hočete prisesti k nam?“

Nezaupljivo Filipovo srce je zabobnalo generalni marš protestov. Ne podajaj se v nepotrebne prigode! Boj se žensk, tudi če ti ponujajo darove! Boj se babnic, če se prav ne bojiš moških! V njegovih sicer tako jasno in ostro mislečih možganih je brenčala pet minut ena sama zapeljiva misel: Ali je to mogoče, da sem zanj samo odvetnik Collin iz Stockholma, ne pa... pobegli varalica in

ponarejalec? Njene oči so tako zveste, — v njenem celem bistvu niti sence, iz katere bi moral sklopiti, da ve..., pa hm, smešno! Saj je vendar morala slišati...! Vsa švedska je govorila o tem...! bila je sicer še prav mlada... dekleta v njenih letih ne čitajo časopisov... (Dalje prihodnjič.)

Ljudsko štetje.

Popisovanje prebivalstva, domače živine in stanovanjskih hiš se prične v Ljubljani dne 28. januarja 1921. Vsak popisni komisar ima legitimacijo mestnega magistrata. Stranke, ki znajo dobro pisati, morajo popisne pole same izpolniti, opozoriti pa je treba že sedaj na sledeče:

1.) Na vprašanje o dnevu, mesecu in letu, kdaj je bil kdo rojen, je treba vpisati najtočnejše podatke. Glede osebe, ki bi na to vprašanje ne vedela točnega odgovora, naj se popisovalec o tem prepriča iz rojstnega lista, izpričevala, delavske in članske knjižice itd.

2.) Na vprašanje, kje je kdo rojen, se mora posebno paziti, da bo kraj rojstva označen točno in razločno. Tudi za tuje je treba vpisati, v kateri občini — okraju — (kotaru, srezu) in okrožju (županiji) se dotični kraj nahaja. Za državljane tujih držav je treba vpisati tudi državo.

3.) Na vprašanje o državljanstvu se za državljane kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev odgovori na ta način, da se že natisnjeni odgovor podrtja: za tuje državljane pa se vpiše ime države, ki ji dotična oseba pripada; za osebe, ki imajo opcijsko pravico, se podrtja besedo „neodločno“.

4.) Za materni jezik se sme zapisati samo en jezik. Za otroke in neme se zaznamuje kot materni jezik, jezik njih staršev. Drugi jeziki, ki jih kdo govori še poleg maternega jezika, se vpišejo v posebno kolono.

Stranke, ki bi same ne bile dovolj pisarne, morajo dati popisnemu komisarju točne odgovore na vsa vprašanja, po katerih vprašujejo tiskani obrazci — ker bi bili sicer najstrožje kaznovani v zmislu specijalnega zakona za popis prebivalstva in živine.

Lastnik in izdajatelj

Konzorci „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

? Ali ste že poslali na-ročnino za „Jutra“?

Kupijo se stara, tudi pokvarjena dvokolesa, šivalni, pisalni in razni stroji. F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28. 274 12-1

Prodá se jedilna soba, popolnoma nova. Cena 150.00 K. Ogleda se: Rožna ulica 5. 263 2-2

Riz, sveže, vino, prazne sode tudi najceneje Fr. Širo, Kranj. 231 30-2

Konjske oprave. Prodá se sedem eno- in dvoprijaznih sprav po ušestih cenah. Pojasnila daje brdka J. Kostev, Sv. Petra c. 4. 262 3-2

Wanderer avto

za tri osebe 266 5-2
se po tovarniški ceni prodá.
Več se izve v trgovini H. Kenda, Ljubljana, Mestni trg.

Na debelo! 266 12 Na drobno!

Trgovina z železnino Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabruže št. 1
poroča svojo izredno bogato zbirko razločnega železnega blaga po nizkih cenah! —

Točna in solidna postrežba!

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vročina; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za teške stroje; olje za avtomobile, lahko; olje, strojno, izredno teško; olje za cilindre; olje proti prahu. 57 104-46

Glavna zaloga: Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z. prej A. Zankl sinovi.

Priporočamo domače trgovce: Mali trgovski in obrtni oglašnik.

Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6.
Skladišča: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Spedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Trgovine: Derenda Fran, konfekcija, manufaktura na debelo, najnižje cene, Emonska cesta 8.
Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38.

Tvrdba G. Besednik in drug, Ljubljana, P. eše nova ul. 5

specialna trgovina in industrija
priporoča svojo bogato zalogo protex, zdravniškega orodja, trebušnih in klinih pasov, gumijastih nogavico in kolenice za nogometista, povoje za krone šile, kilistire, irigatorje, gumijasto platno za v postelje, mesečne obveze in vse obveze za rane. Brušenje in nikljanje. 233 4-2

Važno! Nujno!

Jugoslovanske tvrdke eksporterji in importerji

ki iščejo trgovskih zvez s

Ceškoslovaško, Nemčijo, Francosko in Anglijo

naj v svojo dostavitev prospektov in cenikov nemudoma javiti svoje naslove na Anončno ekspedicijsko AL Matelli (pododdelk za II. mednarodno razstavo vzorcev v Lragi), Ljubljana, Kongresni trg 3, kjer se bodo izdajale tudi legitimacije za polovično vožnjo po vsej Ceškoslovaški ter nakaznice za stanovanja. Praško razstavo vzorcev bo posetilo več tisoč trgovcev iz vsega sveta, torej je za vsakega eksporterja in importerja važno, da stopi v stik z zunanjimi firmami. 276

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v popolnoma novi opremi.

206 10

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrtletna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravništvo Ljubljanskega Zvona

Ljubljana, Sodna ulica 6.

Povratnik (iz tujine) z maturo

1800 primerno službe.
Zmožen je nemščine in madžarščine.
Ponudbe pod „Povratnik“ na upravo „Jutra“. 255 3-3

Več luksuznih avtomobilov

raznih znamk je na prodaj, kakor tudi preizkušena Bosnapasta proti vrtni peronospori, priporoča a po tisočih vinogradih pri sestitkih, posebno pa še od Trentinskega gospodarskega društva

Interesiranje naj se obrnejo osebe o ali pisme o do redništva „Jutra“ pod šifro „Pola“. 264 2-2

Posestvo

ob kvarnerskem obrežju
s petimi vilami in 20.000 m² zemljišča 262 5-3
se takoj po ugodni ceni prodá.
Naslov v upravi „Jutra“.

Naročajte in širite sledeče leposlovne knjige:

Anatole France-Debeljak: Pingvinski otok. Roman. Cena broš. 42 K, po pošti pripor. 2 K 40 v več.
Dostojevskij-Levstik: Besi. Roman v IV. delih. Broš. 36 K, vez. 46 K, po pošti pripor. 4 K 60 v več.
Goncourt-Pastuškin: Dekle Eliza. Roman. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Cervantes-Sorli: Tri novele. Broš. 10 K, vez. 16 K, po pošti 1 K 80 v več.
Shakespeare-Zupančič: Sen kresne noči. Broš. 22 K, vez. 28 K, po pošti 1 K 80 v več.
Ante Debeljak: Solnce in senca. Broš. 10 K, vez. 15 K, po pošti 1 K 80 v več.
Stritarjeva antologija. Uredil dr. Iv. Prijatelj. Broš. 18 K, po pošti 2 K 60 v več.
Josipa Jurčiča zbrani spisi. Druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. I. zvez. broš. 20 K, po pošti 3 K 60 v več. II. zvez. broš. 22 K, po pošti 2 K 60 v več.

Knjige se naročajo pri založništvu:

Tiskovna zadruga v Ljubljani,

Sodna ulica 6. 66 24

„JADRAN“

d. z. o. z. 21 104-46

Liubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:

Pšenično moko prvovrstno banaško, koruzo, oves, pšenične otrobe, pšenično moko za kremo, proseno kašo, ješprenj, sladkor beli suhi kristal, češki v kockah, kavo, olje najfinije namizno, riž, južno sadje vseh vrst, čaj Ceylon, dišave vseh vrst, slive bosanske, zračno sušene, čebulo makovsko, orehe bosanske, petrolej salonski, belo čiščenje, bencin v zabojih, sveče, sol morsko in nemško belo, testenine vseh vrst, kolinsko kavo in praženo ječmenovo kavo, kolomaz jamčeno oljnat izdelek v zabojčkih in škaticah vseh velikosti, mlo pralno, kristalno sodo, portland cement, čevljev mptko, deške in ženske, trpežno ročno delo v vseh številkah, ter različno drugo blago. Oddaja se le v večjih množinah. Točna postrežba.